



PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 – 2014

---

*Komisja Kultury i Edukacji*

---

**2010/2307(INI)**

10.2.2011

## **PROJEKT SPRAWOZDANIA**

w sprawie programu „Mobilna młodzież” – ramy dla ulepszania europejskiego systemu kształcenia ogólnego i zawodowego (2010/2307(INI))

Komisja Kultury i Edukacji

Sprawozdawca: Milan Zver

Sprawozdawczynie komisji opiniodawczej (\*):  
Jutta Steinruck, Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

(\* ) Procedura obejmująca zaangażowane komisje - art. 50 Regulaminu

PR\_INI

## SPIS TREŚCI

	<b>Strona</b>
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO .....	3
UZASADNIENIE .....	9

## PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

### w sprawie programu „Mobilna młodzież” – ramy dla ulepszania europejskiego systemu kształcenia ogólnego i zawodowego (2010/2307(INI))

*Parlament Europejski,*

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 września 2010 r. pt. „Mobilna młodzież: inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej” (COM(2010)0477),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. pt. „Europa 2020: strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając rezolucję z dnia 18 maja 2010 r. pt. „Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży”<sup>1</sup>
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską<sup>2</sup>,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia<sup>3</sup>,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie społecznego wymiaru systemu kształcenia i szkolenia oraz kompetencji pomagających uczyć się przez całe życie i sprzyjających nowym umiejętnościom w nowych miejscach pracy<sup>4</sup>,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 czerwca 2010 r.<sup>5</sup> w sprawie nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, w szczególności część potwierdzającą główne cele związane z poprawą poziomu szkolnictwa,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie programu „Mobilna młodzież” (KR 292/2010) oraz opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia XX marca 2011 r.,
- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,

<sup>1</sup> Teksty przyjęte, P7\_TA(2010)0166

<sup>2</sup> Dz.U. L 17 z 22.1.2010, s. 43

<sup>3</sup> Dz.U. C 119 z 28.5. 2009, s. 2

<sup>4</sup> Dz.U. C 135 z 26.5.2010, s.2 i 8

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council\\_conclusion\\_17\\_june\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf)

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji oraz opinię Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A7-0000/2011),
- A. mając na uwadze, w świetle strategii UE 2020, że wiedza i umiejętności młodzieży są niezbędne w celu osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- B. mając na uwadze, że młodzież ogrywa kluczową rolę w realizacji pięciu głównych celów UE na rok 2020, do których należą: zatrudnienie, badania naukowe i innowacje, klimat i energia kształcenie i walka z ubóstwem,
- C. mając na uwadze, że program „Mobilna młodzież” wzmacnia istniejącą strategię EU na rzecz młodzieży (COM(2009)0200), umożliwiając młodzieży zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do wejścia na rynek pracy,
- D. mając na uwadze, że program „Mobilna młodzież”, sztandarowa inicjatywa strategii UE 2020 dąży do zwiększenia atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego i ogólnej jakości wszystkich poziomów szkolnictwa i szkoleń oraz jakości mobilności kształcenia i zatrudnienia dzięki lepszemu wykorzystaniu istniejących programów europejskich,
- E. mając na uwadze, że z powodu kryzysu gospodarczego państwa członkowskie zmniejszają inwestycje na kształcenie i szkolenie, co bezpośrednio wpływa na perspektywy młodych ludzi, natomiast Europa musi stawić czoła coraz większym wyzwaniom demograficznym, aby osiągnąć pożądany wzrost gospodarczy,
- F. mając na uwadze, że ekonomiczne koszty zaniedbań w dziedzinie kształcenia znacznie przewyższają koszty kryzysu gospodarczego,
- G. mając na uwadze, że kształcenie ogrywa kluczową rolę we wspieraniu kreatywności i potencjału innowacyjności młodzieży; mając na uwadze, że kształcenie dostarcza ludziom narzędzi niezbędnych do intelektualnego i społecznego rozwoju,
- H. mając na uwadze, że różne badania dowodzą, iż mobilność przyczynia się do budowania poczucia obywatelstwa europejskiego i wzmacnia zaangażowanie w procesy demokratyczne,
- I. mając na uwadze, że podczas pierwszych dziesięciu lat od wprowadzenia w życie procesu bolońskiego napotkano liczne przeszkody w realizacji jego celów związanych z rozwojem obszaru europejskiego szkolnictwa wyższego,
- J. mając na uwadze, że ograniczanie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej ma kluczowe znaczenie zarówno dla ochrony młodzieży przed niebezpieczeństwem społecznego wykluczenia i ubóstwa, jak również dla ułatwienia jej dostępu do rynku pracy,
- K. mając na uwadze, że kryzys unaoczniał konieczność reformy naszych systemów gospodarczych i społeczeństw, a także potrzebę wysokiej jakości systemów

kształcenia i szkolenia zawodowego dla wsparcia tych reform oraz dla lepszego przygotowania Europy do stawienia czoła wyzwaniom teraźniejszości i przyszłości,

- L. mając na uwadze, że wolontariat stwarza dużą szansę na zdobycie nowych kompetencji i umożliwia rozwijanie poczucia społecznej odpowiedzialności, w szczególności w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu 2011,
- M. mając na uwadze, jak duże znacznie ma angażowanie młodzieży w proces podejmowania decyzji w celu rozwijania u niej poczucia odpowiedzialności i do skłonienia jej do aktywnego uczestniczenia w budowaniu strategii na rzecz młodzieży,

#### *Uwagi ogólne i wsparcie finansowe*

1. z zadowoleniem przyjmuje program „Mobilna młodzież”, który stanowi polityczną inicjatywę mającą na celu wspieranie istniejących programów na rzecz kształcenia, mobilności i młodzieży oraz zachętę dla państw członkowskich do osiągnięcia celów strategii UE 2020;
2. zwraca uwagę, że inwestowanie w kształcenie jest bez wątpienia niezbędne dla trwałego wzrostu gospodarczego i rozwoju oraz że nawet w dobie kryzysu gospodarczego wsparcie finansowe młodzieży i szkolnictwa nie powinno być postrzegane jako teraźniejsze obciążenie finansowe, lecz jako inwestycja w przyszłość Europy;
3. przyznaje, że powodzenie inicjatywy „Mobilna młodzież” zależy w głównej mierze od realizacji kluczowych działań przez państwa członkowskie; dlatego zwraca się do Komisji Europejskiej o dokładne kontrolowanie i analizowanie najważniejszych elementów podczas fazy realizacji, aby pomóc państwom członkowskim w tym procesie;
4. wzywa Komisję do regularnego przedstawiania Parlamentowi Europejskiemu sprawozdań ze skuteczności kluczowych działań inicjatywy „Mobilna młodzież”;
5. wzywa Komisję do dalszego inwestowania w programy na rzecz mobilności i młodzieży, takie jak „Uczenie się przez całe życie” (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), Marie Curie, Erasmus Mundus i „Młodzież w działaniu”;
6. zachęca państwa członkowskie do zadbania o wyższe inwestycje w systemy kształcenia ogólnego i zawodowego na wszystkich poziomach i do finansowego wsparcia realizacji programów UE na rzecz mobilności na szczeblu krajowym;

#### *Młodzież i mobilność*

7. zaleca, aby instytucje europejskie zintensyfikowały zorganizowany dialog z organizacjami młodzieżowymi oraz innymi zainteresowanymi stronami w celu przedyskutowania priorytetów i działań na rzecz młodzieży;

8. przyznaje, że już we wczesnym wieku należy podejmować działania, aby obniżyć do 10% odsetek uczniów przedwcześnie kończących naukę szkolną, zgodnie z ustaleniami strategii UE 2020; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady w sprawie większych wysiłków państw członkowskich mających na celu ograniczenia skali porzucania nauki;
9. zaleca szczególną uwagę i wsparcie dla tych, którzy są szczególnie narażeni oraz dla poszukujących „drugiej szansy” na powrót do nauki po jej zakończeniu;
10. wzywa Komisję do gromadzenia danych na szczeblu krajowym i regionalnym dotyczących praktycznych przeszkód dla mobilności oraz do podjęcia działań mających na celu zagwarantowanie mobilności wysokiej jakości dostępnej dla wszystkich;
11. zwraca uwagę, jak ważne jest podejmowanie środków niezbędnych do zapewnienia uczącym się mobilności i skutecznego systemu bezpieczeństwa socjalnego i zdrowotnego oraz pełnej możliwości przenoszenia grantów w trakcie pobytu za granicą;
12. przyznaje, że niepełnosprawne osoby uczące się, jak również posiadające dzieci powinni otrzymać dodatkowe wsparcie umożliwiające udział w programach na rzecz mobilności;
13. podkreśla znaczenie edukacji „pozaformalnej”, takiej jak uczenie się międzykulturowe, dla rozwijania ważnych umiejętności i kompetencji;
14. przypomina państwom członkowskim o wprowadzeniu nauki języka obcego we wczesnym okresie życia (edukacja przedszkolna); podkreśla, że mobilność nie stanie się rzeczywistością dla osób nieznających ani jednego języka obcego;
15. z zadowoleniem przyjmuje ważne nowe działania w ramach programu „Mobilna młodzież”, takie jak jedna centralna strona internetowa poświęcona mobilności, karta mobilności i europejski paszport umiejętności, które ulepszą przydatne i istniejące już instrumenty promujące mobilność;

#### *Europejskie szkolnictwo wyższe i proces boloński*

16. podkreśla, jak ważne jest rozpoczęcie nowego, bardziej konstruktywnego dialogu pomiędzy zainteresowanymi stronami w ramach procesu bolońskiego oraz wykorzystanie wynikających zeń pozytywnych doświadczeń, jak również wyciągnięcia wniosków z porażek, w celu jego dalszego ulepszenia;
17. jest głęboko przekonany, że autonomia uniwersytetów jest konieczna, ale jednocześnie przypomina o odpowiedzialności uniwersytetów wobec społeczeństwa;
18. zwraca uwagę na konieczność znalezienia równowagi pomiędzy systemami szkolnictwa wyższego a ogólnymi potrzebami gospodarki i społeczeństwa dzięki odpowiednim programom nauczania, które rozwijają potrzebne w przyszłości

umiejętności i przygotowują do przyszłych zawodów;

19. wzywa władze krajowe, regionalne i lokalne do wspierania i usprawniania współpracy pomiędzy uniwersytetami i przedsiębiorstwami;
20. zachęca uniwersytety do większego dostosowania ich programów i struktur do specyficznych potrzeb rynku pracy i do wypróbowywania nowych metod współpracy z podmiotami prywatnymi i państwowymi;
21. proponuje, aby zamiast globalnego systemu rankingowego uniwersytetów, Komisja wprowadziła system informacyjny dotyczący programów europejskich uniwersytetów, który m.in. regularnie udostępniałby opinii publicznej sprawozdania na temat zdolności do zatrudnienia studentów po ukończeniu każdego programu;

#### *Kształcenie i szkolenie zawodowe*

22. zachęca państwa członkowskie do unowocześniania i podnoszenia atrakcyjności oraz jakości kształcenia i szkolenia zawodowego w odpowiedzi na zmieniający się rynek pracy, na którym do 2020 r. będą wymagane wiedza i umiejętności potwierdzone dyplomami, które powinny być wzajemnie uznawane we wszystkich państwach członkowskich;
23. podkreśla konieczność wspierania mobilności w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez zapewnienie osobom odbywającym kształcenie i szkolenie zawodowe informacji, poradnictwa, wsparcia i struktur przyjmowania podczas pobytu za granicą;
24. zwraca uwagę na problemy związane z przenoszeniem się do szkolnictwa wyższego z kształcenia i szkolenia zawodowego i podkreśla, że placówki kształcenia muszą dokonać zmian, aby przejście to było łatwiejsze;

#### *Przejście z kształcenie i szkolenia do pracy*

25. zdecydowanie podkreśla, że łatwe wejście młodzieży na rynek pracy zależy w głównej mierze od unowocześnienia placówek kształcenia i szkolenia zawodowego i uniwersytetów, co pozwoli na dostosowanie ich programów nauczania do potrzeb rynku pracy;
26. zdecydowanie popiera cel UE dotyczący zwiększenia do 40% odsetka młodzieży kończącej szkołę wyższą (szkolnictwo wyższe i zawodowe);
27. podkreśla znaczenie instrumentów wspierających młodzież w wyborach związanych z ich kształceniem i życiem zawodowym, począwszy od szkół podstawowych po szkolnictwo wyższe i szkolenia w celu lepszego przygotowania ich do płynnego przejścia do aktywnego życia zawodowego;
28. zachęca placówki szkolnictwa wyższego do wprowadzenia do wszystkich programów nauczania wysokiej jakości staży, co umożliwiłoby wcześniejsze

przygotowanie młodzieży do rzeczywistych i praktycznych wymagań środowiska pracy;

29. zwraca uwagę, że ostatecznym celem inicjatywy „Mobilna młodzież” jest nie tylko poprawa europejskich systemów kształcenia i zwiększenie zdolności do zatrudnienia wśród młodzieży, ale również stworzenie społecznego otoczenia, w którym każdy młody człowiek będzie mógł realizować swój potencjał i swoje aspiracje;

o

o o

30. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.



## UZASADNIENIE

Program „Mobilna młodzież” jest jedną z siedmiu sztandarowych inicjatyw w ramach strategii Komisji Europejskiej Europa 2020 mającej na celu promowanie inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego. Inicjatywa ta składa się z 28 kluczowych działań i konkretnych środków mających ulepszyć kształcenie i szkolenie młodzieży przez mobilność i ułatwianie młodym ludziom przejścia z fazy kształcenia na rynek pracy. Jest to szczególnie ważne obecnie, ponieważ młodzież, jako jedna spośród grup społecznym, które najbardziej odczuły skutki kryzysu finansowego i jednocześnie najmniej przyczyniły się do jego powstania, potrzebuje pomocy, aby wejść na rynek pracy i tym samym zabezpieczyć swoją przyszłość, a także pobudzić gospodarkę. To młodzi ludzie będą decydować o przyszłości i jest szczególnie ważne, aby mogli dzisiaj rozwijać kompetencje, umiejętności i wiedzę, które pozwolą im aktywnie wspierać wzrost i trwałą przyszłość Unii Europejskiej w nadchodzących latach i osiągnąć cele wyznaczone w ramach strategii UE na rzecz wzrostu gospodarczego.

Inicjatywa ta ma na celu osiągnięcie głównych celów strategii Europa 2020, jakimi są obniżenie odsetka osób przedwcześnie kończących edukację szkolną z 15% do 10% oraz zwiększenie udziału osób posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%, do roku 2020. Z powodu przedwczesnego kończenia edukacji szkolnej młodzież jest narażona na bezrobocie i życie w ubóstwie, co pociąga za sobą wysokie koszty społeczne i ekonomiczne. Obecnie w UE 14,4 % młodych ludzi w wieku 18-24 lata nie ukończyło nawet szkoły ponadgimnazjalnej i są objęte żadnym systemem szkolenia i kształcenia. Ponadto około 21% młodych ludzi w UE pozostaje bez pracy.

Inicjatywa „Mobilna młodzież” skupia się na mobilności edukacyjnej, ale równie istotne jest zadbanie, aby otrzymane wykształcenie odpowiadało zapotrzebowaniom rynku pracy, co pozwoli młodym ludziom na zdobycie umiejętności i wiedzy, których będą potrzebować. Szacuje się, że do 2020 r. 35 % wszystkich stanowisk pracy będzie wymagało wysokich kwalifikacji (podczas gdy obecnie odsetek ten wynosi 29 %), co stanowi 15 milionów więcej stanowisk pracy. Inicjatywa „Mobilna młodzież” dąży do zwiększenia mobilności młodzieży przez zagwarantowanie, że do 2020 r. wszyscy młodzi ludzie w UE będą mieli możliwość uczenia się za granicą. Mobilność jest istotna, aby poznać inne kultury, ale również pozwala lepiej zrozumieć swoją własną. Mniej niż jedna trzecia osób w Unii Europejskiej ma wykształcenie wyższe, w porównaniu z ponad 40% w USA i ponad 50% w Japonii, dlatego Europa musi zwiększyć te liczby, aby stać się bardziej konkurencyjna na nieustannie rozwijającym się rynku światowym.

Strategia ta ma na celu zwiększenie mobilności dla wszystkich młodych ludzi, a nie tylko uczących się w szkołach wyższych. Wysokiej jakości kształcenie i szkolenie zawodowe, które stanowiło w 2002 r. główny cel UE w ramach procesu kopenhaskiego, jest niezbędne, aby odpowiedzieć na zmieniające się obecnie potrzeby rynku pracy. Inicjatywa „Mobilna młodzież” poprawi mobilność edukacyjną młodzieży w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, co w rezultacie pozwoli na zmniejszenie bezrobocia.

Państwa członkowskie UE wykazały już chęć współpracy w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego poprzez przyjęcie strategii Europa 2020. Ich ciągle zaangażowane jest konieczne, aby zagwarantować, że młodzież w Europie nie zostanie pozbawiona szans rozwoju, a także aby wspierać

zwiększanie przyszłego dobrobytu Unii Europejskiej.

Niniejsze sprawozdanie skupia się przede wszystkim na edukacyjnych aspektach inicjatywy „Mobilna młodzież”, która ma na celu obniżenie odsetka młodych ludzi przedwcześnie kończących naukę, zwiększenie udziału osób posiadających wyższe wykształcenie, uatrakcyjnienie kształcenia i szkolenia zawodowego i poprawę uznawania edukacji „pozaformalnej” i uczenia się nieformalnego. Inicjatywa „Mobilna młodzież” jest specyficzną strategią polityczną dla młodych ludzi mającą na celu prezentację istniejących programów, a także przeprowadzenie w najbliższych latach nowych kluczowych działań, które uzupełnią obecne struktury i przyczynią się do powodzenia istniejących ram strategicznych.

### *Uwagi ogólne*

Obecnie nie ma dodatkowego budżetu przyznanego na inicjatywę „Mobilna młodzież”. Aby zapobiec sytuacji, w której ta nowa strategia pozostanie jedynie pomysłem, konieczne jest **zaangażowanie państw członkowskich** zarówno w zakresie finansowego wsparcia, jak i realizacji na szczeblu krajowym w każdym z tych państw, a także przyjęcie **budżetu UE** przeznaczonego na tę inicjatywę. Państwa członkowskie powinny postrzegać to jako **długoterminową inwestycję** nie tylko w kształcenie młodzieży, ale również w przyszły dobrobyt każdego z państw i całej UE. Należy nierozdzielnie połączyć inicjatywę „Mobilna młodzież” z ogólną strategią na rzecz wzrostu gospodarczego, aby uzyskać wystarczające środki i polityczne zaangażowanie. Poza finansowaniem inicjatywy „Mobilna młodzież” jest niezbędne, aby **istniejące programy**, takie jak Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig, „Młodzież w działaniu” i Marie-Curie wciąż otrzymywały wsparcie finansowe i polityczne. Programy te osiągnęły jak dotąd spory sukces i nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nadal muszą być równie dobrze realizowane.

Młodzi ludzie, jako najważniejsze strony zainteresowane i specjaliści w kwestiach, które ich dotyczą, muszą także zostać włączeni w cały proces inicjatywy „Mobilna młodzież” i uczestniczyć w **zorganizowanym dialogu** z UE, co tym samym pozwoli na pobudzenie i promowanie aktywnego obywatelstwa. Obejmuje to przeprowadzanie konsultacji, realizację strategii i powiązanych z nią programów, ocenę skuteczności i zalecenia dotyczące ulepszeń w przyszłości. Po Ponadto społeczeństwo obywatelskie odgrywało i wciąż odgrywa kluczową rolę w kwestiach dotyczących młodzieży w UE i Unia wraz z państwami członkowskimi powinny ściśle współpracować z tymi organizacjami, aby korzystać z ich wiedzy i doświadczenia, oraz aby uniknąć niepotrzebnego powielania podjętych już wysiłków.

### *Mobilność*

Promowanie mobilności młodzieży w ramach przedmiotowej inicjatywy jest przyjmowane z zadowoleniem, ale równocześnie należy zaznaczyć, że niezbędne jest **przewyciężenie praktycznych przeszkód i barier dla mobilności**, o czym była mowa w zielonej księdze w sprawie mobilności edukacyjnej. Dotyczy to problemów z wizami, dokumentami medycznymi w różnych językach, kłopotów z możliwością przenoszenia grantów podczas pobytu za granicą oraz faktu, że dodatkowe wsparcie finansowe może być konieczne w przypadku mieszkania w państwach o wysokich kosztach pobytu, takich jak Szwecja czy Dania. Należy również dalej dążyć do tego, aby **czas spędzony za granicą, a także kwalifikacje zdobyte w innych państwach UE były uznawane**. Ponadto wiadomo, że osoby **niepełnosprawne** napotykały jeszcze większe przeszkody dla mobilności niż osoby zdrowe i dodatkowe mechanizmy powinny zostać wprowadzone dla zapewnienia wszystkim jednakowych szans. Wreszcie osoby uczące się, które założyły rodziny i np. mają dzieci,

powinny także otrzymać dodatkowe wsparcie, aby przezwyciężyć szczególne wyzwania, które napotkają podczas uczestniczenia w programie na rzecz mobilności edukacyjnej.

Mobilność osób uczących się może bardzo pozytywnie wpłynąć na uczestników, niemniej jednak wiadomo również, że z powodu złej organizacji może okazać się wręcz szkodliwa (np. ze względu na negatywne doświadczenia związane z nową kulturą, poczucie samotności i tęsknotę za domem, etc.): **wysokiej jakości mobilność** ma więc priorytetowe znaczenie i musi zostać zapewniona oraz zagwarantowana młodym ludziom, którzy uczestniczą w tym programie. Ponadto inicjatywa „Mobilna młodzież” skupia się przede wszystkim na mobilności młodzieży uczęszczającej do szkół wyższych, ale należy także podkreślić wartość dodaną **mobilności osób ze szkół średnich**, i takie programy jak Comenius powinny być promowane w państwach członkowskich, wśród młodzieży i ich rodziców. Prezydencja węgierska zajmie się mobilnością podczas swojej kadencji i należy wykorzystać tę okazję w celu wysunięcia tej kwestii na pierwszy plan debaty.

### *Edukacja „pozaformalna” i uczestnictwo młodzieży*

Chociaż bezrobocie wśród młodzieży jest obecnie bardzo poważnym problemem na całym świecie, który wymaga zdecydowanych działań, należy pamiętać, że mobilność jest czymś więcej niż tylko wchodzeniem na rynek pracy; jest ona niezwykle istotna dla edukacji „pozaformalnej”, która z kolei pomaga rozwijać w młodych ludziach kluczowe kompetencje i umiejętności. Wysokiej jakości mobilność jest niezbędna, aby umożliwić młodym ludziom **międzykulturowe uczenie się, osobisty rozwój i wielojęzyczność**, a działania w ramach inicjatywy „Mobilna młodzież” powinny być gwarancją, że kwestie te otrzymały właściwą uwagę i wsparcie. **Nauka języków obcych**, szczególnie we wczesnym okresie życia, jest niezwykle ważnym czynnikiem przyczyniającym się do sukcesu mobilności, jak również do udanego rozwoju innych ważnych umiejętności i kompetencji.

Inicjatywa „Mobilna młodzież” kładzie nacisk na zatrudnienie jako końcowy rezultat, ponieważ rzeczywiście zatrudnienie jest problemem związanym z kształceniem, ale również z **uczestnictwem młodzieży i aktywnym obywatelstwem**. Prezydencja belgijska bardzo jasno wypowiedziała się na temat wartości pracy młodzieży oraz edukacji „pozaformalnej” i konieczne jest, aby inicjatywa „Mobilna młodzież” również wspierała obie te kwestie. Ponadto aktywne uczestnictwo młodzieży zwiększa szanse mobilności i **zaangażowania na rzecz demokratycznych procesów**; odsetek młodych ludzi, którzy głosowali w ostatnich wyborach europejskich, był dwukrotnie wyższy wśród tych, którzy brali udział w programie wymiany Erasmus, w porównaniu z tymi, którzy w nim nie uczestniczyli. Dlatego istniejące programy powinny nadal koncentrować się na **aktywnym obywatelstwie i rozwoju kluczowych kompetencji, edukacji „pozaformalnej” i promowaniu europejskiego społeczeństwa obywatelskiego**.

### *Przedwczesne porzucanie nauki szkolnej*

Głównym celem inicjatywy „Mobilna młodzież” jest obniżenie odsetka osób przedwcześnie kończących edukację szkolną z 15% do 10%. Działanie to jest przyjmowane z zadowoleniem, ale należy również zadbać o to, aby osoby, które przedwcześnie porzuciły szkołę, miały szansę na **powrót do nauki na późniejszym etapie życia**, żeby zagwarantować, że perspektywa społecznej mobilności będzie nadal istniała dla ludzi w przyszłości.

### *Szkolnictwo wyższe i proces boloński*

Pomimo pewnych błędów popełnionych podczas rozwoju i realizacji procesu bolońskiego (z których wyciągnięto wiele wniosków), ostatecznie okazał się on korzystny dla młodych ludzi i ich potrzeb związanych z kształceniem i w przyszłości nadal powinien być realizowany. Rynek pracy znacznie się zmienił w ostatnich latach i dlatego kluczowe jest, aby systemy kształcenia były zgodne z potrzebami rynku i aby odpowiadały jego zapotrzebowaniom. Wspieranie oraz promowanie **ściślejszej i wysokiej jakości współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami** jest konieczne, aby zagwarantować, że wykształcenie, które otrzymuje młodzież, jest zgodne z wiedzą, umiejętnościami, kompetencjami oraz doświadczeniem potrzebnymi w znalezieniu zatrudnienia. Ponadto zbyt duża część szkolnictwa wyższego opiera się na wiedzy teoretycznej; jest ona istotna, ale dla młodych ludzi jest również bardzo ważne zdobywanie **dotatkowo praktycznej wiedzy i doświadczenia przez wysokiej jakości obowiązkowe staże** (które powinny mieć odpowiedni status prawny i być płatne, aby mogła z nich korzystać młodzież ze wszystkich środowisk społeczno-ekonomicznych, oraz nie powinny jedynie zastępować stałych stanowisk pracy). Ponadto należy bardziej pobudzać i wspierać **przedsiębiorczość w szkolnictwie wyższym**.

### *Kształcenie i szkolenie zawodowe*

Potrzeby rynku pracy nie dotyczą jedynie młodych ludzi z wykształceniem uniwersyteckim i kluczowe jest uznanie, że kształcenie i szkolenie zawodowe również odgrywa dużą rolę w udanym przejściu z systemu kształcenia do zatrudnienia oraz **promowanie mobilności wśród wszystkich młodych ludzi**. Bardzo często nie przywiązuje się wystarczającej wagi do kształcenia i szkolenia zawodowe i należy coś zrobić, aby zwiększyć prestiż i uznanie tego typu kształcenia w celu zachęcenia do niego większej ilości młodych ludzi. Ponadto potrzebne są odpowiednie struktury wspierające dla młodych ludzi uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowe za granicą i należy bardziej promować program **Leonardo da Vinci** w celu zwiększenia jego widoczności i zainteresowania nim.

Istnieje bardzo duży związek pomiędzy sposobem uczestniczenia w życiu społeczeństwa a poziomem wykształcenia ludzi. **Polityczne zaangażowanie i aktywne obywatelstwo** są zdominowane zbyt często przez studentów w porównaniu z innymi grupami młodzieży. Promowanie i zwiększenie uznania kształcenia i szkolenia zawodowego pozwoli tym samym, aby więcej młodych ludzi pochodzących z odmiennych środowisk i z różnymi doświadczeniami mogło nabrać pewności siebie i zdobyć kompetencje, dzięki którym staną się aktywnymi obywatelami i zaczną się interesować politycznymi kwestiami mającymi wpływ na ich życie

### *Podsumowanie*

Do najważniejszych czynników w zakresie mobilności edukacyjnej należy zapewnienie wysokiej jakości, jak również, jednocześnie, udostępnienie jej wszystkim młodym ludziom. UE powinna zatem zachęcać więcej państw członkowskich do podpisania opracowanej przez Komisję Karty Jakości na rzecz Mobilności.